

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, február 24.

Háromszor elítelve.

Nagyon naiv ember az, aki a Zola ügyében nem a Dreyfus ügyet látta. Ebben az ügyben így három egybehangzó ítélet van. Az elsőt Franciaország legmagasabb állású katonái hozták, kikre a nemzet védelme és aspirációinak megvalósítása van bízva. Ez a bíróság árulónak találta Dreyfust és el küldte az Ördög-szigetre.

Ide küldte humanizmusból, mely Franciaországban lépett először életbe, a halál büntetés eltörlésével.

Régebben agyon lötétek volna az így elítéltet.

Az ítélet után csend lett.

Később egy titkos hatalom, melyet a maga egészében megfogni nem lehet, mert ha baj van mindjárt annyi részre oszlik, ahány tagból áll, mely vezetője, irányítója az egész zsidóságnak, melynek segéd csapatai a szabadkőművesek és a szabadelvűek, e hatalom megakartta védeni a maga elítélt tagját és syndikátust szervezett e célra.

A syndikátus csendben, de nagy anyagi és szellemi apparatussal dolgozott.

Kerített egy tisztet, kinek írása hasonló volt a Dreyfuséhoz, s kinek multjára igen kényelmesen lehetett a gyanut rá fordítani.

A név csakhamar ki lett dobva a nyilvánosság elé és csodálatos, az egész magyar sajtó liberális része rögtön informálva volt Walsin-Esterházy grófról,

adósságai és pikáns kalandjairól és ömlöttek a vezércikkre és zugott a követelés, hogy a Dreyfus ügyet revidálni kell.

Sajátságos dolog az, hogy a mi liberális lapjaink egyszerre, hogy meg tudtak mindent Esterházyról, hogy zugtak haragjukban egy ítélet ellen, melyet a legműveltebb nemzet, az Ö elveiknek szülő anyja, a becsületére oly kényes francia nemzet szentesített, hogy követték a francia néptől az igazságot — éppen azok a lapok, melyek itthon a kormány minden hanyagságát s a választások idején lefolyt óriási igazságtalanságokat, melyek magyar emberek életébe kerültek, nem csak elhallgatták, de igen szépen tudták mentegeni is.

Walsin-Esterházyt egy másik katonai törvényszék felmentette s így indirekte ismét elítélte Dreyfust.

Erre csend lett egy ideig. Két egybehangzó ítélet mondta bűnösnek Dreyfust.

De nem sokára nagy meglepetés érte a világot.

Zola Emil felemelte vádoló szavát. Egy író, kinek neve az egész világ előtt ismert és kinek munkáiról az egész világon egy tisztességes leány vagy ifju sem merné azt mondani, hogy élvezte, de ki titokban számtalan tiszta lelket piszkított be; a tisztaság nevében kelt harczra. Egy író, kit a francia akadémia munkái miatt soha be nem vesz tagjai közé, ítéletet mond nemzete bíróságai felett — és elítéli őket.

A liberális sajtó előtt úgy tűnt fel Zola, mint az igazság mátyrja, mi pedig

nem tudunk szabadulni attól a gondolatától, hogy mikor Zola egy világ előtt igazságtalanságról vádolta nemzetét és gyáva meghunyászkodásról a katonaságot, akkor még ha igaza lett volna is, nem tett egyebet, mint ha egy gyermek a piacon szennyet fedezne fel anyja arcán, fel kiáltana, ime az én anyám nem tiszta. Lehet, hogy csakugyan a tisztaságot szereti a gyermek, de mégis rut dolgot cselekedet. Hát ha még nincs is folt az anya arcán, csak a gyermek gondolta mások beszédje nyomán?

A francia nemzet megérezte azt az arcuzul ütést, melyet egyik fia, elbizakodottságában, azon gondolatban, hogy ő tisztább és jobban látó, mint egész nemzete, adott neki az egész világ előtt. Össze hívta a törvényszéket, melyben független, becsületes polgárok és nagy tekintélyű jogtudós bírók ítélnék. Zola maga is a nemzet lelkiismeretének jelentette ki azt az ítéletet, melyet ezek fognak hozni.

És ez a törvényszék el ítélte Zolát és így harmadszor Dreyfust.

Ez a törvényszék is gyávákból, vagy gazemberekből állott? Csupán Zola és a syndikátus tagjai becsületesek?

Bámulnak, hogy a mi liberális és tendenciózus lapjaink igennel felelnek mai izgatott vezércikkeikben.

Franciaországban csak hat apróbb kaliberű ujság, melyből hármát a Zolaper kezdetén alapítottak, van a syndikátus pártján. Ellene az egész nagy francia sajtó és nemzet. Nálunk az összes libe-

A „TISZANTÚL“ TARCZAJA.

Szalonka-szezon.

Írta: Bársony István.

Előttek egy széles barna folt, a messze-ségbe vezető körvonallal: az az erdő. Mögöttem a völgyben néhány nádfedelű viskó, egyiknek-másiknak szürke paticsfa, a többinek piszkos-fehér, kopottas oldalbordája látszik: az a falu. Én magam a domb poros útján ballagok a szőlő alatt az erdő felé; nyomomban hűsleges négy lábú barátom: az öreg Britt.

Ah, ez a márcziusi levegő, ez a koratavaszi por, ez az életre keltő fuvalom! Hogy megtelik bennök az ember a sejtének ingerével, a vágyak izgató seregével!

Nincs itt sehol senki. Egymagam tiprom a mezei utat, melyen a szekérnyom mentén, finom muntlisztje szikkad a márcziusi pornak; a kerékvágás köze pedig a friss gyep gyönyörű színével zöldöl, üdén és fiatalon, mint a mily fiatal ez a felséges tavaszi nap.

A magány érzete a gyermekeességig őszintévé tesz; egészen odaadom magamat a szívem indulatainak; határtalan öröm fog el, a mely kacagni kész; nem bírok dagadó jókedvemmel, neki iramodom a világnak s addig futok, a míg lihegve, fuladozva győződöm meg róla, hogy megapadt már tudómban a kitartás és lábamban az erő. A szertelenség koboldja még a kifáradásban sem hagy nyugtot: puskát ta-

risznyát hamarosan ledobok a före, magam is oda hengeredem s megtúrom hátammal mellemmel a puha, tavaszi gyepet. Az öreg Britt előtt nincs miért röstelkednem; ő is követi példámat, a kutyaduhajság morgó hangjait hallatva feszíti neki nyakát a földnek s hol egyik, hol másik pofáját törüli hozzá nagy vidáman.

Édes kedves kutyám, de csak nem vagy te megelégedve ezzel a mulatsággal; érzed, hogy valami sokkal nagyobb gyönyörűség vár még ma te rád; hirtelen abba hagyod az esetlen játékot s oldalodva ügetsz körül, kétszer-háromszor . . . tízszer is és mind erősebbé válik hívó nyöszörgésed, míg utoljára valósággal bömbölsz a türelmetlenségtől.

Te akard Dandin György! gyerünk hát, adta vén salabaktere; a lelked rajta, ha hiába járjuk be a verőfényes vágást, a csacsogó csermely partjait, a homályos nedves völgy túskebozóit: s nem akadunk majd egyetlenegy hosszucsőrre sem a hét szűk esztendőnk e legszűkebbikében.

Mint ha értette volna a gézengúz. Rám vicsorgott szürkülő pofájával s a mint a hátam mögé trappolt, jót húzott kopott farkával a lábikrára. A maga módja szerint így adta vissza az inzultust, a mi a bizalmatlanságom által érte. Hm! hogy sneff ne legyen ott valamikor a szezonban, a hol az öreg Britt keres? Olyan még nem volt a világon ebben az utolsó tizenkét esztendőben, a mióta vele bujkáltam a delikát madarak után. Haj! mert gyengéje Britt urnak a hosszucsőrű, vén bolond létére

is reszket, mint egy tapasztalatlan kölyökviszla, mikor megcsapja az orrát a buksimadár finom parfümjé.

Micsoda remek idő! a reggeli napógarak olyan félve, olyan kedveskedve simogatnak; azt hiszem, hogy az erdészék félve kis leánya babrál arczomon csöppnyi ujjaival; fejem fölött piros pillangó libben át, — ritkaság ilyenkor, — utána nézek s találgatom: talán egy szépséges rókapille! nem, aligha az, hisz kipattant rügy sincs még a fán, hogy tévedt volna hát most ide ez a par excellence virágok-lovagja.

No tessék; hol van már! alig látom a libegő fekete pontot, a mit fúrge alakja pettyentett bele a kéklő ürességbe . . . S ez a kutya csak nem hagy békében; most majd felbukta-tott, a mint makacsul bujkál a lábam közt, pompás nyolczasokat írva le útja irányával.

Tyűrtyűtyű! hallom az édes csengő üdvözetet; alig van öt lépésnyire tőlem. Egy kis szürke madár kerekedik fel a porból, a hol eddig szétterpesztett szárnyakkal fúrdott s egyforma sima lépéssel fut-fut előre egy darabig, égnek emelve bóbítóját. Milyen boldog ez a pipiske, hogy már vége az utálatos télnek, mely a falvak szemétdombjais is gyakran megáldozza! Most elfoglalta megint régi birodalmát, a végtelenbe futó utakat, a melyekről vígan szedegeti a hulladékokat. Hálálkodik is érte a jó Istennek: Tyűrtyűtyű!

— Pfüj! . . . tökfilkó! No nézze meg az ember, hát nem kitelik tőle, hogy ügyet vet vadász lábában a kis madárra? Az igaz, hogy

rális lapok szolgálják a Dreyfus-syndikátus érdekét, sokszor szóról-szóra meg egyező cikkekben — sapienti sat.

A francia kormány az Ördög-szigetre küldte Dreyfust ítéletével, a syndikátus elkárhoztatta jó akaratával. Három egyhangzó ítéletet provokált és így örökre megölte azt, kit az első ítélet csak megbélyegzett.

Különben mi azt hisszük, hogy a Dreyfus-ügyet könnyen kiheveri Magyarország, csak a szocializmust segítsen megszüntetni a jó Isten.

P—y.

A községi takarékmagtárak mint éléstárak az inség ellen.

Beszélnék a szocializmusról s annak okairól már az országgyűlés termében is, tehát meg kell lenni a bajnak, mert felrázta a közvéleményt.

Az elégedetlenséget fokozza bár hol és bár mikor a nélkülözés, most pedig, hogy szőlőink kipusztultak, a sertésvész évek óta dühöng, hozzá a múlt évben rossz termésünk volt, s így megrágtak a kenyér, tehát éheznek százazrek és e miatt elégedetlenek.

Nem lehet elvitatni, hogy hiányzik a magyar ember szalonája, kenyere és bora.

Itt többé nem a számítás és szépítgetés, de családi segélyről van szó.

Az államot nem lehet tápintézzé alakítani, de még is az állam van hivatva első sorban kitalálni azon módokat, melyek által az éhező emberiség megmentessék a nyomortól.

Itt szükséges a társadalom hozzájárulása tettel és véleményekkel.

Ma az inség ajtónk előtt áll, s tanácstalannul néz vele szemben a kormány és társadalom.

Kenyeret kérnek az éhség csillapítására milliók, a dusan termő magyar földön élő polgárok.

Lázasan óhajt segíteni a kormány, de az inséggel küzdők sokaságában képtelen az állam mindenkinek kenyeret adni, elcsitítani kénytelen az éhezőket egy időre a szuronyokkal.

A társadalom megmozdul, tanakodik és oda lök egy cseppet az áradatban, de ez csak pillanatnyi segély lehet, mert hónapokon keresztül éhezve várni a tavaszi munka megnyitását, a mikor kenyérre valót kereshet az éhezők milliója, vajmi kínos.

Ma kötelessége a kormánynak fentartani az éhező mezei munkás népet addig, míg a tavaszi munka megnyitásával megkeresheti min-

dennapi kenyerét, de erkölcsi kötelessége az államnak és társadalomnak megalkotni most azon szabályokat, melyek jövőre nézve felmentik az államot és társadalmat azon erkölcsi kötelesség alól, hogy inség esetén a dusan termő magyar földön legyen ember, kinek ne jutna naponta egy darab száraz kenyér, éhsége csillapítására.

Sokféle terv kínálkozik a kivitelre.

Az egyenlő jogok kimondásával minden fiának hazának törvény előtt egyenlő, de mivel a törvény sem ész, sem vagyont nem adhat egyenlően az embereknek, így törvényhozásilag és társadalmilag kell gondoskodni azzal, hogy a szellemi és anyagiilag gyengébb polgárok felett örködjék intézményeivel akként, hogy el ne tiportassanak a szellemileg és anyagiilag erősebb kapzsi emberiség önzése által.

Egyik mentő eszköz, a községi magtárak.

A községi takarékmagtárak alapját meg kell vetni már ez évben és minden községben, ha Isten valami különös csapással ismét nem látogat meg bennünket.

Mint hogy nem minden község van azon helyzetben, hogy saját földjében termeljen közös erővel éveken keresztül gabonát azért, hogy a községi takarékmagtárak gabona tőkéjét lélekszám után 50—50 literre emelhesse, azért e célból üdvös volna felkérni minden községnek a közigazgatásilag hozzá tartozó pusztai birtokosokat és bérlőket, hogy ki-ki tehetsége és tetszése szerint adakozna a községi takarékmagtárak alapításához akár gabonával, akár egy vagy több évben adandó ingyen vagy feles földek engedélyezése által.

Ezen földeket munkálja a község lakossága közösen és ingyen, mint magáét, mert ennek termése képezendő azon gabonátöke alapot, mely szükség nagy inség esetén képes lenne az egész község megszorult lakosságán csekély 5% gabona kamat mellett segíteni, és ha a tőkegabona május végeig kölcsönképpen nem lett volna elhelyezhető, azt készpénzért eladni, s azt kamatoztatni augusztusig, a mikor olcsóbban lehet ismét venni s az egész pénzen ismét gabonát venni.

Majd mikor ezen gabonátöke oda emelkedik kamataival együtt, hogy lélekszám az 50—50 liter gabona tőkéje meg van, — attól kezdve a felesleges gabona kamatok árából, gyűjtsön a község egy alapot a célra, hogy építhessenek a községben egy menedékházat, hol az elagott munkaképteleneket, vagy szülők nélkül maradt árvagyermeket elhelyezheti.

Alakítsanak gyümölcsösöket, hol a községi iskolás gyermekek a fanemesítést megtanulhassák és kedvelhessék, méhészetet, selyemtenyésztést és házi ipart elsajátíthassák; mert a munkaképtelenek és árva gyermekek, menedékházban

ily könnyű munkával foglalkozhatnak s így mindön olcsó kölcsön gabona kamattal segítve lenne a megszorult szegény mezei munkáson, más oldalról a munkaképtelenek, özvegyek és szülők nélkül maradt gyermekek sem lennének kitesztva az országút mentén koldulná össze a mindennapi száraz kenyeret.

Ha minden község előjárósága és képviselő testülete komolyan felkarolja az eszmét, — rövid 15—20 esztendő alatt oly tőkegabona készletet lehet természetni, hogy egy országos rossz termő esztendőben sem állana be azon eshetőség, hogy kormány segélylyel kellene gabonát szerezni a lakosság részére, mert minden község a kenyérnek való gabonát, megtalálná a községi takarékmagtárban.

Sz.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 24.

Botok a t. Házban.

Nem olyan botok, mint a milyennekkel Zágrábban és Bécsben szoktak argumentálni, hanem csak papirból készült botocskák tünnek ma föl tömegesen a függetlenségi párt padjain.

Az igazságügyminiszter, a ki már két nap óta lesi, hogy rá kerül a sor az ő tárczájára, két nap óta, régi szokásához híven a napirendekből egyik papirbotocskát a másik után csavarja és azzal véregeti hol gyorsabb, hol lassabb tempóban a miniszteri asztalt a szerint, amint szelidebb, vagy vehemensebb gondolatja támadnak.

De nem hiába nagy mestere minden gonoszszágnak *Meszlényi* Lula, összeség *Leszkay* Gyulával, a pad alatt irgalmatlan nagyságu papirbotokat készítenek s pár pillanat múlva azt veszi észre az igazságügyminiszter, hogy a szélsőbaliak hosszú papir rudakkal fenyegetik őt.

A miniszter elnevette magát. *Szülőgyi* Dezső is mosolygott, a függetlenségi párt, az egész ellenzék jóízűen mulatott.

Még az öreg *Madarász* apó is fölkapott egy valóságos papir dorongot, azzal fenyegette meg a jobboldalt:

— Megálljatok csak, lesz a sajtó cenzuráért hadd el hadd.

A legnagyobb derűtséget azonban *Szalay* Imre keltette, aki háromszor is megcsavarta a

csak egy pillanatra kapta oda a fejét, azt is megröstellte s nyomban visszasunyit. Azontul tüntetőleg tér ki a pipiskéknek, hogy még csak fel se zavarjon egyet sem. Kedveskedve cibálom meg hadviselt fülét, van azon nyoma kutyafognak, tüsketépésnek, isten bocsá! még sörétnak is, — arra megint kezdődik a neki-bátorodot bömbölés, hogy majd megszakad tőle a fülem dobja. A szőlőből nagy cseregés-sel riad ki egy pár szarka, puskapróbából odadurrantok az egyiknek s minthogy attól még vigabban röpül; Britt újra végigszóv büntetésül a fájós vádlimom.

— Nincs igazad, hékás! — mondok, bosszusan sajtatva ikrámat; — messze volt az a szarka!

Azt is elfeledjük; hisz itt vagyunk mindjárt a világ közepén, a csöndes vágásban, ahol tündérmadarak laknak: a mi erdei sneffjeink, ezek a legtökéletesebb szépségei az igazi rut-ságnak.

Mert csak valljuk meg magunk közt, hogy az esztetika aligha elősmerné az idomtalan, szögletes, összenyomott szalonkaféjéről, hogy az az ő törvényei szerint gyönörű; de még az az egyenetlen hajlós, gilisztavadászó csőr se nyerne el az arányosságra kitzűzött pályadíjat s ime, a vadásznak mégis ez a madár a legbájosabb, legkívánatosabb; valóságos rajongás az, a mit iránta érzünk; halálos szerelem a szó legszorosab értelmében.

Hogy visszanezék egy pillantással a para-

dicsom kapujából ott terül mögöttem az egész széles róna. Semmi nyoma immár a falunak, azt elnyelte egészen a völgy; valahol, a nagy messzeségben, kődök usznak a lapályon: mocsár van ott, az párolog a rátűző sugarak melegétől. Egy óra múlva fiók-nyár lesz a sikon, ha így tart.

De itt, az erdőszéli magas fák közt, még nem valami tulságosan henczeg a tavasz. Hiába nincs lomb, mégis sok árnyékot nyújtóztatnak ki a komor tölgyóriások; csak déltájt csap le bátran közéjük a fény; azelőtt s aztán mindig nekivetik hátokat a napnak s óvják tőle a földet, nehogy tulságosan kiszikkaszsa.

Itt már kopog egy kicsit a lépés. Kemény az út, alig nőtt valamicske fű a szélén, az is bajjal furakodik ki a száraz levél közül. De a hol egy kis foltja van a csöndes erdőnek: ott az őserő érintésének a hatalma látszik; sűrű, tiszta, szűz gyepp, a melyet por be nem lep, jószág meg nem tapod.

Egy törpe sólyom villan el a galy közt: szinte megrettenek, a mint golyófütyöléshez hasonló zugása a fülembé csapódik. Egy fél pillanatot az egész idő, a meddig látom; azt sem tudom, előttünk szökik-e, vagy üldöz tán valamit. Máskor a tél vége elviszi tőlünk ezt az ökölnyi vérszopót, s most a márcziusi szelek se tudták elhordani. De hát mit csodáljak rajta, mikor januárius kellő közepén tövisszuró gébicset látam gubbaszkodni egy félig kinőtt vadkörtefa csucsán? Azt már a megnibbant tél hozta ide

vissza; nyilván tudta az apró inkvizitor, hogy nem lesz több hideg ebben az évben.

Egyszerre megint kinvagyunk a fényességben. De milyen más ez, mint a mezőkön. A szeliden emelkedő, gyöngéden hullámzó domb mintha beszina magába minden sugarat: nincsen rajta világos, csillogó pontok, a visszaverődés e tükörképei. Tiszta, határozott körvonal mindenütt; a bokrok csak a felületen szemben olvadnak össze kuszált szürkeséggé; de minél tovább nézem a tájat, annál jobban észreveszek minden kis galyat, a mi egytől-egyig el fog tűnni a levélsarjadzás idejében. Néhol rajta még a cserlevél a fiatal fákön, a bronzbarna lomb ott még az erősebb ágat is eltakarja, de a szabad látást már meg nem akaszthatja.

Igyekszem ki nem eresztetni a kutyát szemben határából; gyönyörködve nézem, hogyan surran el keresztvonalakban előttem; magasra tartja fejét, a mi csalhatatlan jele a jó orrnak; mi köze neki a hitvány földhöz? csak a levegő gyöngé lengése tegye meg a magáét, hozzon el hozzá egy gondolatnyit abból az orresiklandó madárszimatból. A többi az ő gondja.

Várakozva állok; most már csak olyan harmadik személy vagyok én itten: az első a sneff, a második a kutya.

Most már nem szeleskedik, nem bömböl a vén Britt; ez már a csatatér, a hol mind a kettőnknek össze kell szednünk a tndományun-

papírost, mindannyiszor kibomlott. Utoljára mérgesen csapta a pad alá:

— Ördög vigye, tudok én bot nélkül is verekedni.

Elnök: *Szilágyi* Dezső.

Elnök nem terjesztvén elő semmit, a

közoktatásügyi tárcza

tárgyalását folytatták.

A tanító-képző tételnél felszólal *Mócsy* Antal: Kifejti azon okokat, hogy a tanítók és tanítónők hálásabb foglalkozást keresnek, mert a díjazásuk csekély. Olyan fizetést kell biztosítani, mi a nehéz feladatnak megfelel. A tanítói pályát nem keresik az ifjak. Oda kell hát törekedni, hogy a növendékek nagyobb számmal keressék föl ezen ideális pályát. Sezt nem azáltal érhetjük el, hogy a képezdék számát felemeljük, hanem állami segélyben kell ezen szegény tanulókat — mivel többnyire szegények — részesíteni. Általános szokás, hogy csak a négy középiskolát végzett ifju léphet a tanítói pályára, holott a magántanítás megadja ugyanazt a képzettséget. Csak a rossz tanulók mennek tanítói pályára, kiket nem lelkesedés visz oda, hanem a kényszer s így ezek a tanítók nem válnak javára a nemzeti érdeknek, mert ezek fizetésért dolgozó munkások lesznek.

Igen hasznos volna egy előkészítő tanfolyam felállítása, hol a tanítói pályára alkalmas tanítókat kiválaszthatnánk. Szép mellékfoglalkozás kínálkozik a selymészet és méhészet terén.

A kereskedelmi iskolák.

Thaly Kálmán az állami kereskedelmi iskolák pártfogását ajánlja. A kereskedelem a magyar nyelvet kell használni, nem igaz azon állítás, hogy a magyar nyelvvél nem lehet a kereskedelem boldogulni. A kereskedelmi akadémiába sokféle egyén tanul, köztük züllött existenciájú is. Miért nevezik akadémiának? Ez is csak nagyzás. Első sorban nekünk nemcsak némi gyakorlattal bíró egyéneket, hanem jó hazafiakat kell képezni. A kereskedelmi akadémiák ügye nem a kereskedelmi kérdéshez tartozik, hanem a közoktatáshoz, s ezért nem is volna helyes az iskolák ügyét a kereskedelmi tárczához csatolni. Ez is csak olyan oktatás, mint a középiskoláké s megérdemli, hogy behatóbban foglalkozunk vele, ha egészséges kereskedelmi osztályt akarunk teremteni.

Major Ferencz: A kereskedelmi akadémiának csufolt iskolából kikerült növendékek nem kereskedők, hanem kereskedelmi hivatalnokok. Az áruismével annál kevésbé ismerkedhetnek meg, mert maguk a tanárok sem ismerik.

Tessék kereskedőket nevelni s oda venni a magyar ifjuságot, ne csak azok menjenek oda, kik a gymnasiumokban elbuktak.

Wlassics Gyula kultuszminiszter részletesen válaszol a felszólalóknak. Ami a kereskedelmi iskolát illeti, új szervezet szabályzatában az »akadémia« szót kivette és csak felsőbb kereskedelmi iskolákról van szó. A főigazgatói állást, amely szintén csak a kereskedelmi iskolákkal foglalkozik, multhatatlanul szükségesnek tartja. A tanárképzést az egyetem viszi, de mivel a kereskedelmi iskolai tanároknak gyakorlati képzés kell, ezért törekedni fog arra, hogy az egyetem mellett ezt is megszerezhesék. Mikor a jelen budget keretében is törekedett arra, hogy a kereskedelmi iskolák színvonalát emelje. Kéri a tétel elfogadását. (Helyeslés jobbról.)

Thaly Kálmán személyes kérdésben félreértett szavait magyarázza.

Az iparművészet.

Gróf *Andrássy* Tivadar az iparművészeti tételről szólal fel. Iparművészetünk fejletlen s ezért milliók vándorolnak ki a külföldre. Az iparművészeti muzeumot összehasonlítja a hasonló angolországi és ausztriai muzeumokkal. Szükségesnek tartja, hogy az Iparművészeti Muzeum rendezzen vidéki kiállításokat. A közönség legnagyobb része, éppen az, amely leginkább érdeklődik az Iparművészeti Muzeum iránt, nem tagadhatja annak gyűjteményét, mert azok abban az időben nincsenek nyitva, mikor az iparososztály hozzájuthatna. Ezen a Muzeum személyzetének szaporításával és nagyobb dotációval kell segíteni. Most az eddigi fedezetből világításra sem jutna. A tételt elfogadja.

Wlassics miniszter egészen röviden válaszolt *Andrássy* tárgyilagos megjegyzéseire. Kifejezi, hogy a közoktatási kormány teljes mértékben átérzi a műipar fejlesztésének nagy fontosságát. De a tétel mostani dotációját és a pénzügyi tekinteteket szem elől téveszti az, aki a jelen körülmények közt kicsinli a haladást e téren.

A Ház a tételt elfogadja.

Még néhány tételt elfogadtak.

Elnök: Ezzel tisztelt Ház a tárcza le van tárgyalva. (Éljenzés a jobboldalon.)

Elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Szünet után áttértek az igazságügyi tárczára *Rohonyi* Gyula előadó után félbeszakították az ülést.

Lukács miniszter felelt *Gullner* dohánybeváltási interpellációjára, amely feleletet *Gullner* nem vette tudomásul, de a többség azonban tudomásul vette.

Tömeges szabályrendelet szaporítás.

— A jogügyi szakbizottság ülése. —

A városi jogügyi szakbizottság tegnap délután 4 órától 7 óráig ülést tartott, szokatlan érdeklődés mellett.

Jelen voltak: *Dús* László elnök, *Hlatky* Endre, dr. *Frankó* Endre, ifj. *Rimler* Károly, *Mezey* Mihály, *Mihelfi* Adolf, dr. *Sarkadi* Lajos, dr. *Radó* Ignác.

Szabályrendelet a gázgyár monopoliumára.

Első sorban a légszesz fogyasztásnál előállható veszélyek elhárításáról szóló szabályrendelet-tervezetet tárgyalták, melyet a kapitányi hivatal készített. A szabályzat lényege az, hogy a magán gázvezetéknel bármilyen munkát csak a gázgyár készíthet, de az árakat minden évben felülvizsgálja a város.

Mihelfi Adolf felvetette, hogy szükséges-e most, mikor még alig van hátra pár év a gázszerszódés lejártáig.

A bizottság azonban jogi szempontból elbírálás alá vette a szabályzat-tervezetet s lényeges változtatással adják vissza a tanácsnak. Új szakaszban bevették, hogy a szabályrendelet csak a gázszerszódés tartamáig érvényes.

A házaló-kereskedés ellen.

Tárgyalás alá vették a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara javaslatát a házaló-kereskedés megszorítására nézve.

A kamara ugyanis a szabályrendeletbe felvéteni kérte a többek között, hogy a helybeli kereskedők is tiltassanak el a házalástól.

A jogügyi bizottság többsége ezt nem tartja helyesnek s nem látja sem az ipartörvényben, sem másban kimondva azt, hogy a helybeli kereskedők a házalónál ne adhassák el áruikat. A tilalmat csak az idegen kereskedőkre véli kimondandónak.

A kamara javaslatát erre vonatkozólag nem is fogadták el.

(Csakhogy ezzel miként egyeztetendő össze a rendőrkapitányi hivatal azon eljárása, hogy a házaló nagyvárad kereskedőket megbünteti?)

Nem fogadták el a kamara azon javaslatát sem, hogy minden kétes esetben a nyílt pántensben kijelölt házi-ipari cikkekkel való házalás engedélyezésekor szakértőket hallgasson meg. Ezt kétes esetekben eddig is megtette a kapitányi hivatal.

Javasolta továbbá a kamara, hogy az összes biharmegyei házi-ipari cikkekkel engedjék meg Nagyváradon a házalás.

kat. Széles erős galoppal dobja át magát a kisebb bokrokon, úgy látom kávébarna testét mindenütt, mintha gumilapda pattogna fel szabályos ütemmel; néha eltűnik valami hajlatban, olyankor csak futása nesze beszél, míg újra elő nem törí magát a sűrűség közül. Megáll, körül néz, engem keres tekintetével. Mikor észrevesz, nyomban követi intésem irányát. Ott-ott kutyám — hízlek neki, inkább gondolkodva, mint fennhangon, abban a völgyben aligha rá nem akadunk a »drágára«; vagy talán inkább a napos domboldalon, a tisztalju füvetlen erdőben, a gazos vágás fölött.

Hopp! ni hogy megtorpant sebes vágatása közben! . . . Megczövekeselek a lábaim, első balláb a levegőben, teste mozdulatlan szobor, kinyújtott farka-vege izgatottan rezzen meg néha, nyakát mereven feszíti oldalra; szája nincs nyitva többé, csak az orrán át élvez mohón valami remek illatot; feje — mintha a nagy kéjzértől kábulna el — bágyadtan látszik lehanyatlani.

Lassan húzódok a kutya mögé s térdemmel érintve, halkán nógom: Előre! előre Britt!

Egy sürtü tövisbozót van előttünk, lehet vagy tíz lépés az átmérője; Britt elkezd nagy óvatosan a tüske közé csuszni, oda én már nem megyek utána.

— Előre, előre!

Látom a kutyát a sűrűben, merően néz egy pontra, farka ideges rezgésével halkán

zörgeti a száraz galyat, de egy viláért sem mozdul.

Haditanácsot tartok. A sneff nagyon meg lehet ijedve, vagy tán röst felkelni ebben a felséges melegben. Az igaz, hogy nagyszerű idő. A hátam is bizserog belé, úgy tűz rá a nap; a mi apró madár akad a közelemben, az itt is, ott is pedzeni kezdi szerelmi hívogatását; valahol a tölgyesben bug a vadgalamb.

Igen, de én még mindig nem tudom, hogyan lövöm meg ezt a sneffet!

Ej, próba szerencse, hátha lövésre röpül? Csak bátran be a gazba! Furakodom, furakodom, míg ott vagyok megint a kutya mögött. Ott se ti — se tova, körül vagyok fonva tüskekoszorúval. A szememet is majd kinézem, úgy kutatom a bokrok alját. Ahán! valahára! . . . ott ül a buksifejű vagy három lépésnyire tőlünk; bambáskán bámul ránk, mintha semmi köze se lenne hozzánk; elülne így még órákig is. Inkább beleavatkozom s megszorogtom a bokrot puskám csövével. Akkor hirtelen lenyomja a fejét a földre s megbillenti kurta hátulját. Biztos jel, hogy röpülni készül. Alig van időm rá, hogy gondolatban mondjam ezt magamnak s már hallok azt a saját szerű tapsoló hangot, a mit a madárszárnyak csapkodása okoz.

»Nicht geschossen, auch gefehlt« — mondja a germán Nimród, — hát hogy ebbe a bünbe ne essem, inkább megköczkázatok egy merész lövést. Alig tudok utána kibontakozni tüske-

börtönömből; szölongatom Brittet, sehol sincs; fütttyentek neki s arra megszorren a bokor valahol. Ohó! micsoda meglepetés! A vén kujon negédesen illegeti a derekát, úgy fut felém büszkén, szájában a gyönyörűség szákmánynyal, a vaktában agyondurrantott sneffel!

Barbár örömben nyakába borulok az utólérhetetlen vizslaorr tulajdonosának; Britt se röst, hirtelenében nagyot csókol rajtam s azután visszahangzik az erdő csudálatos medvebögésétől, a minőt legnagyobb a extázisában szokott volt hallatni.

Alkonyodott s mi még egy falatot sem ettünk. Szikrázott a szemem az éh-égtől szegény Brittnék a hopaszába is jól befért az öklöm mind a két oldalon.

Tanakodva néztünk egymásra; megvárjuk-e a huzást? Britt meglegedetten pislogott a madarakasztóra, mintha azt akarta volna mondani: ezt mind nekem köszönheted, nélkülem egyet se lőttél volna.

— Ej öreg, ne legyünk telhetetlenek; több nap, mint kolbász, — gyerünk haza, — mondtam, hogy próbára tegyem.

Több esze volt, mint hittem, kikanyarodott a szekérutra s elkezdett féloldalt trappolni előre. Kis idő múlva megállt s hátra nézett: gyanakodott rám, hogy be találom csapni.

— Jövök no, jövök, — biztattam s a sneffjeimben gyönyörködve, holtra fáradtan ballagtam utána.

A szakbizottság csak azon biharmegyei házi-ipari cikkekkel való házalást javasolja a jövőben is, a melyekkel eddig szabadságukban állott a házalás.

Az elbocsátottak nyugdíja.

Hlatky Endre vetette fel egyik közgyűlésen, hogy valami uton módon segíteni kellene, hogy azok a városi alkalmazottak, akiket a polgármester fogad fel és bocsát el, nyugdíjazásukra nézve valamely fórum előtt ügyüket megvizsgáltathassák s ahhoz képest nyugdíjukat esetleg megkapják.

A szakbizottságban is Hlatky Endre terjesztette elő az ügyet. Végre is a polgármester egyik vagy másik alkalmazott elbocsátásánál tévedhet, s akkor az illető szegény ember meg van fosztva a nyugdíjától. Gondoskodni kell olyan forumról, a mely az ügyet megvizsgálja s annak eredménye folytán a nyugdíj megadását vagy elvonását javasolja.

Mihelfi Adolf azt véli legjobbnak, ha egy öt tagú vizsgáló-bizottságot szerveznek, a melynek az elnöke a főispán lenne s a közgyűlés évről-évre 2 tagot a választott s 2 tagot a virilis törvényhatósági tagokból választanak. Végkielégítés tekintetéből csak azoknak az ügyét vegyék vizsgálat alá, akik legalább 5 évet szolgáltak.

Mezey Mihály a nyugdíj-szabályzatba óhajtja erre nézve a módosítást felvenni.

A szakbizottság ezuttal nem határozott, hanem felkérte az elnököt, hogy hasonló szabályrendeleteket szerezzen be, ha van, a törvényhatóságoktól.

Még a közgyűlés tartására vonatkozó ügyrendet tárgyalták s este 7 órakor véget ért a szakbizottság ülése.

A király ajándéka a hadseregnek.

— Négymillió emlékérem. —

Ő Felsége I. Ferencz József apostoli királyunk, miután néhány évvel ezelőtt nagy fényvel ünnepelte huszonöt éves jubileumát annak, hogy Szt. István koronáját fejére tette, ez évben ismét jubilálni fog.

December 2-án lesz ugyanis ötvenedik évfordulója annak, hogy az osztrák trónt elfoglalta.

Ezt a félszázados jubileumot eltekintve, hogy az uralkodóház is a legnagyobb fényvel készül megünnepelni, Ő felsége, mint legfőbb hadur, örömnappá készül tenni ezt mindazok körében, akik az ő dicső uralkodása alatt valaha katonáskodtak, fegyvert viseltek.

Ő felsége e jelentős alkalom ötletéből bronz és arany jubileumi érmekeket veret.

Ezekből az érmekekből minden katonaviselt ember kapni fog, aki csak 1848. óta felesküdt katonának.

Hozzávetőleges számítás szerint 1848. óta a közshadseregnek és a honvédségnél mintegy 4.000.000-ra tehető azoknak a száma, akik részben mint közshadseregbeliek, részben mint honvédek szolgáltak.

Most ezek valamennyien megkapják a piros szalagu jelvényt, amelynek megszerkesztésénél bizonyára nem a véletlen műve, hogy az új katonai kitüntetés szalagjának színében rokonságba lép a francia becsületrenddel.

Nagy dolgot fog adni természetesen mindazoknak az összeírása, akik 1848. óta szolgáltak és így a hadügyminiszterium már most utasítja rendeletileg a kiegészítő parancsnokságokat, hogy szerezze be a községektől az 1848. óta szolgáltak névsorát.

A hadügyminiszter erre vonatkozó rende-

letét már meg kapták a hadkiegészítő parancsnokságok.

A királyi jubileum alkalmából a katonaság nagy ünnepekre készül.

Mindenütt ahol nagyobb állományu helyőrség van, fényes katonai parádék és nagyszabású disztrakomák lesznek. A nagyvárad házi 37-ik gy. ezred tisztikara is rendezőbizottságot fog kiküldeni, amely a debzemberi katonai ünnepség részletei tekintetében lesz hivatva elabórátumot terjeszteni a háziezred tisztikarának plénuma elé.

Tegnap a temesvári VII. hadtest parancsnoksága, szokása szerint német nyelvű átiratban kereste meg Nagyvárad város tanácsát az iránt, hogy területén lakó mindama volt katonákat, akik bármely fegyvernemhez tartoznak s akár a közös hadseregnél, akár a honvédségnél akár a csendőrségnél szolgáltak 1848. decz. 2-tól bezárólag 1898. deczember 2-ig, hívja fel, hogy Ő felsége jubilaris érmének kiosztása végett okmányait mutassák be.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 27. Dr. Szombathy István felolvasása: »A népdalok s gondolatviláguk.«

* **Uj czimzetes apátok.** A tegnapi hivatalos közli azon legfelsőbb kéziratot, melyben Ő Felsége két egri kanonokot kitüntet. *Zsaskovszky* József és *Szmrecsányi* Lajos a kitüntettek, kiknek Ő Felsége a czimzetes apátságot adományozta.

* **Személyi hír.** *Ruttner* Emil, posta-és távirata tanácsos Szatmárra utazott, hogy a posta hivatalt megvizsgálja.

* **Felolvasás a budapesti Kath. körben.** A budapesti Kath. körben ma kezdődik meg a böjti felolvasások sorozata. Az első felolvasást *Körössy* Endre, volt nagyvárad, jelenleg uj-kigyósi segédlelkész tartja »Hiuság« czimvel.

* **Ebéd a nunczius tiszteletére.** Gróf Hunyady János és neje tegnapelőtt este fényes ebédet adtak Msgr. Taliani apostoli nunczius tiszteletére. Az ebédre hivatalosak voltak: Msgr. Taliani nunczius és titkára Montagnini, továbbá Császka György kalocsai érsek, Bogisich Mihály czimzetes püspök, Molnár János pápai prelátus, Várossy Gyula prelátus, a központ. papnevelő-intézet ujonnan kinevezett rektora, gróf Zichy Nándor, Schiffer Ferencz pápai kamarás, Páder Rezső országgyűlési képviselő és Prohászka Ottokár, az esztergomi szeminárium lelki igazgatója. Az ebéd folyamán a háziur, gróf Hunyady László lendületes szavakkal ünnepelte XIII. Leó pápát azon alkalomból, hogy husz éves dicsőséges uralkodásra tekinthet vissza, majd a nuncziust éltette, a ki erre meleg szavakkal köszönetet mondott. Itt említjük meg, hogy az angol kisasszonyok budapesti intézete vasárnap azon kitüntetésben részesült, hogy a pápai nunczius az intézeti kápolnában mondott misét; reggeli után az intézet disztermében fehér ruhába öltözött növendékek üdvözölték a magas vendéget, a jelen volt intézeti tagok és növendékeknek pápai áldást adott. Taliani nunczius holnap visszautazik Bécsbe.

* **A város adománya.** Nagyvárad város ez évi költségvetésébe 100 frtot vett be az izr. nőegylet által fenntartott népkonyha javára. *Ritók* Zsigmond kir. táblai elnök, dr. *Bulyovszky* József polgármester és *Komlóssy* József tb. főjegyző tegnap meglátogatták a népkonyhát s a látottak felett elismerő-

leg nyilatkoztak. Ez alkalommal adta át dr. *Bulyovszky* József polgármester a város által adományozott 100 frtot.

* **A »Gyermekekórház« javára.** A »Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Termény-hitelbank« 100 frtot küldött dr. *Bulyovszky* József polgármesternek, a »Gyermek-kórház javára.

* **Egy jótékony főpap halála.** Székesfehérvárról telegrafálják: *Prifach* József, a káptalan nagy prépostja ma reggel meghalt. A boldogult életében nagy jótékonságot gyakorolt, százezer forintba menő alapítvány kifejezője emberszerető és hazafias szívének.

* **Megvakult aljárásbíró.** Szatmárt egy tehetséges fiatal aljárásbíró megvakult — tanulás közben *Lederer* Zsigmondnak hívják a szerencsétlen embert, aki most készült az utolsó szigorlatra, amit kitüntetéssel le is tett, azonban szeme annyira meggyöngült, hogy most már alig lát és orvosai véleménye szerint egészen elfogja veszteni szemévelágát. A szerencsétlen ember esete mindenütt mély megdöbbenést okozott.

* **Megrendszabályozott házasság.** Az amerikai Ohio állam törvényhozó testülete jelenleg érdekes törvényjavaslattal foglalkozik, mely a házasságot rendőrorvosi engedélytől tenné függővé. E szerint minden férfi vagy leány, a ki házasságra akar lépni, köteles lesz előbb orvosi vizsgálatnak alávetni magát, hogy megállapíthassák, nem szenved-e valamely oly betegségben, mely kívánatosá teszi, hogy ne házasodjék. A vizsgálat kiterjedne az alkoholizmus és az öröklődésből származó degenerációra is. Annyi bizonyos, hogy e törvényjavaslat rendelkezéseinek a betartása jelentékenyen hozzájárulna, hogy a jövő nemzedék erős és egészséges legyen; de félő, hogy a sok formáság csökkenteni fogja a házassági kedvet és a mellett, hogy a betegek nem nőülnek, czölibátusban marad majd a sok egészséges is.

* **Terjed a szociálizmus.** A szociális tanok napról-napra terjednek Biharmegyében is. Alig van falu, ahol az »apostolok« még nem jártak. Az izgatók sikkerrel működnek, a nép hisz nekik és igen sokan beiratkoznak szociálistáknak. Vasárnap *Oláh-Szt.-Miklóson* járt egy ilyen izgató, aki beszédet is intézett a néphez s a beszéd olyan hatást idézett elő, hogy a falu lakosainak nagy része, mintegy 300-an azonnal be is iratkoztak. Az izgató beszédjében azt hangsúlyozta, hogy a király is a nép pártján áll és hogy legközelebb új törvényeket fog adni a népnek. A gyűlés olyan csendben folyt le, hogy arról még a csendőrség sem tudott.

* **Névváltoztatás.** A belügyminiszter *Beck* Ernő székelyhidi illetőségű, budapesti lakos nevének »*Bognár*«-ra kért átváltozását megengedte.

* **A magyar békeegyesületről.** Jókai Mór elnöklete alatt a magyar békeegyesület választmánya Budapesten ülést tartott, a melyen mindhárom alelnök; *Josipovich Géza*, dr. *Vámbery Ármán* és dr. *Emmer Kornél* is megjelent. Miután az elnök kegyeletes szavakban emlékezett meg dr. *Mészáros Károly* elhunytáról és az új választmányi tagokat üdvözölte. Kemény Ferencz titkár terjesztette elő a folyó ügyeket, bemutatta az egyesület külföldi tiszteleti tagjaitól érkezett köszönő leveleket és bejelentette hogy dr. *Emmer Kornél* és *Neuschloss Ödön* 100—100 koronával az alapító tagok sorába léptek. A folyó év programja hosszú eszmecsereit idézett elő, mely dr. *Emmer Kornél* indítványára egy öttagu albizottság kiküldetésével végződött; ennek tagjai a három alelnök, *Zipernovsky Károly* és a titkár. Dr. *Szilágyi Aurél* indítványára a békepályázat újabb kihirdetése egyelőre függőben maradt. A választ-

mány ezután egyhangulag elfogadta a következő határozati javaslatot, mely a mai napon egy időben kerül a világ valamennyi béke-egyesülete elé:

»Tiltakozunk a háboru visszasságai és a végtelenségig fokozott fegyverkezések káros következményei ellen. Fogadjuk, hogy erélyesen küzdünk a nemzetközi erőszakoskodások ellen és a béke fenntartása mellett a nemzetek közt létesítendő jogegyenlőség alapján. A sajtónak nagy hatalmától és üdvös hivatásától áthatva, örömmel üdvözöljük a »Hirlapírók nemzetközi békeszövetségét«-t és minden tagját és ígérjük, hogy a békére és az igazságosságra irányuló törekvéseikben minden erőnkkel fogjuk támogatni.

Jókai ezután bejelentette, hogy a mai világbéke nap alkalmából az egyesület nevében a következő táviratot intézte a bécsi testvéregyesülethez, mint mondá: nehogy megbántsam a magyarokat vagy az osztrákokat — latinul:

»Salutem optimam congregationi amicorum pacis in Austria. Spiritus coelestis concordiae descendat super corda omnium populorum. Magna Treuga Dei sit perseverans in toto mundo.

Dr. *Mauritius Jókai*,

praeses amicorum pacis regni Sanctis Stephani regis.

(»Az osztrák békebarátok kongresszusának legbensőbb üdvözetemet! Az egyetértés menynevei malasztja szálljon meg minden nemzetek szívére: A fenséges Istenbéke jöjjön el az egész világra. — Dr. Jókai Mór. Szent Ist király országai békebarátainak elnöke.«)

* **Gyilkosság az országuton.** Mint azt már lapunkban említettük e hó 20-án Irímie Mihály kisházi lakost az országuton ismeretlen ember megtámadta és háromszor rálőtt. Irímie Mihályt, aki foglalkozására nézve sertéskereskedő egy munkás ember támadta meg, aki valószínűleg tudta, hogy Irímienél sok pénz szokott lenni. Irímie a lövések következtében nem halt meg, hanem még élt néhány napig, úgy hogy ki is lehetett hallgatni, tegnap azonban sebei következtében meghalt. A rendőrség a tettest a legnagyobb erélyvel nyomozza, — de mindeddig eredménytelenül.

* **Uj városliget.** A főváros nagy parkozási munkálatainak egyik legnagyobb szerű része egy új városliget alkotása lesz. Ezt az új városligetet, a melynek tervein és költségvetésén most dolgozik a főváros mérnöki hivatala, a kerepesi uti Ferencz József lovassági kaszárnya mögött fogják létesíteni és egészen Kőbányáig fog terjedni. Nagyságra nézve tehát meghaladja a régi Városligetet, s majdan össze fog érni az üllői-uti Négligettel. A ligethez szükséges fákat már nevelik is a fővárosnak lőpördülőben levő faiskolájában, a mely egyike a legnagyobb faiskoláknak az egész országban. Mihelyt a mérnöki hivatal előkészíti a terveket és költségvetést s azt minden fórum elintézi, megkezdik a kismelt terület befásítását, a mely természetesen egyszerre nem történhetik, hanem több évi ciklusra fogják beosztani.

* **Koporsó-párna Kossuth bankókból.** Szeghalmon, mint levelezők onnan jelenti, a minap meghalt Meskó Károly szabó. Egész életében gyűjtötte a Kossuth-bankókat s mikor életének végét érezte közel, meghagyta, hogy a bankókból tömjék meg a koporsó párnáját. Elhalván az originális szabó, százezer Kossuth-bankóját rakták fejpárnául a koporsójába és ezzel is temették el.

* **A zsebkendő történetéből.** A zsebkendők Olaszországból származnak ép úgy, mint a klasszikus műveltség. Egy szép velencei hölgy volt az első, ki zsebkendőt használt és pedig ez előtt 350 esztendővel. Innen átszármazott az új szokás Franciaországba és II. Henriknek, valamint egész udvarának már zsebkendők voltak. Németország csak lassan követte

az említett országok példáját. Itt csak 1580-ban honosodott meg a zsebkendő, de még akkor is csak fejedelmi személyek körében és igen kedvelt nászajándék volt előkelő párok számára. Mikor a németek 1595-be fényűzés ellen törvényt hoztak. Drezdában, a köznépek egyáltalában megtiltották a zsebkendők használatát.

* **Hütlén kezelő.** Béres István pecze-szöllősi gazda, aki tejjel kereskedik, megbizta Kingeldorf Józsefné pecze-szöllősi lakost, hogy a tejet szállítsa Váradra. Kingelfordné azonban nem elégedett meg azzal, amit gazdája fizetett, hanem a pénz egy részét, amelyet neki a vevők átadtak elsikkasztotta s ily módon gazdáját körülbelül 120 frtig megcsalta. A káros azonban rájött Kingelfordné üzelmére és a hütlén aszszonyt feljelentette.

* **A furfangos vevő.** Tegnap a rendőrség panaszt tett R o t t e r Gábor cipész, hogy délelőtt a piacon árult egy magas barna férfi felkereste a feleségét és azt mondta neki, hogy ő kéreti, adjon át neki két pár cipőt, mert szüksége van rá, elakarja adni. Rotternek a felesége a kívánt cipőket át is adta, azonban azzal az illető megszökött. Rotternek a dologról természetesen nem volt tudomása és csak mikor haza ment, tudta meg, hogy hogyan csapták be. A rendőrség a feljelentés után a nyomozást megindította és a tettest sikerült elfogni Szilágyi Lajos csavargó személyében, a ki a csalást be is ismerte. Szilágyit már átkísérték az ügyészséghez.

* **Elfogott koldusok.** A rendőrség tegnap ismét bevittette a koldusokat a rendőrségre. A koldusoknak egy részét kiutasították a város területéről, vagy eltolonczolták, a másik részét elzárták. Ugy látszik, hogy dacára ezen szigoru intézkedésnek a koldusok száma nem csökken, erre mutat az, hogy a tegnap elfogottak száma 50-nél nagyobb volt.

Nagy hü-hó semmiért.

Voltak események, a melyek alapján megértették a világot; voltak ismét a melyek jelentőségükben nem terjedtek túl Mucsa törvényes és természetes határain; végezetül voltak események, a melyek e két előbbi között ingadoztak, fontosságukat illetőleg.

És csodálatos képpen mindig fordított arányban viszonylott az érdeklődés mérve az események jelentőségéhez.

Teszem fel, honalapító ősünk vagy ezer esztendővel ezelőtt bejöttek Európába és államot alkottak. Ez bizony — napjainkig legalább — immár 1000 évre kiható epochális nagy alkotás volt. Nos és ugyan van róla pontos értesülésünk, hogy mikor és hogyan történt ez az eset?

Nincs. Ki a manó tartotta volna érdemesnek — annak idején — ezzel bővebben is foglalkozni? Pedig hát volt irás tudó ember akkor is elegendő.

Vagy lássunk egy közelebbi esetet.

Nelson tengernagy, a ki Trafalgárnál tönkre verte az övéénél háromszorta nagyobb ellenséges hajóhadat, s ezen fényes győzelemmel századokra szóló erős pozíciót biztosított nemzetének, — csupán ennyit izent haza küldőinek: Erős küzdelmünk volt. Az ellenséget Isten segítségével megvertük. Nagyon meleg volt.

És vajjon hol akadt volna akkor ember, a ki hasábot írjon erről az eseményről?

És akasszanak csak fel valahol egy kapezbetyárt, vagy szökjön csak meg egy hercegnő egy kocsissal, — micsoda világra szóló leírások látnak napvilágot erről az eseményről — ma.

Pedig hát legalább annyira sovíniszták lehetnének egymással szemben Európa bennlakói, hogy lokális érdekü ilyes szenczácziók iránt csak saját országuk határain belül érdeklődnének.

Nos, az említett esetek a két szélsőséget jelzik.

Vannak azonban közepes szenczácziók is.

Ezek közé azok tartoznak, a melyek otthon nem szenczácziók, de másutt erősen azok.

Például Oroszország nekiáll és ekszternálja tulajdon alattvalói egy részét. Ez odahaza, Oroszországban éppen nem megy szenczáczió számba.

Sőt inkább, egyszerűen napirendre térnek föllette. — Hanem az európai sajtó, az felzudul és rémes dolgokat mesél Oroszország szét bomlásáról.

Vagy viszont micsoda világfelfordulást okozna az akár melyik náczió, ha például egy város 5 templomában 6 féle nyelven predikálnának és az iskolákban hol magyarul, hol németül, hol tótul, hol oláhul, hol szerbül, hol vadul oktatnák az ifjúságot, már amint a vidék gusztusa magával hozza? Nálunk meg sem ütözköz ezen senki; a külföld meg azon agyarkodik, hogy mért nem tanítanak Magyarországon mindenütt németül, illetve oláhul, vagyis tótul, avagy csehül, ráczul, szerbül, vadul.

Ilyetén képpen mélyen gondolkodóba estem, hogy hát a Dreyfus-Zola-Eszterhazy-ügy ugyan melyik kategóriájába tartozik a szenczáczióknak?

Ugy gondolom, hogy a kevésbbé világra szólók osztályába.

Mert odahaza, Franciaországban nem tartják ám szenczáczióknak sem azt, hogy Dreyfus az Ördög szigetén ül, sem azt, hogy Zolát elítélték. Talán ha megcsipik, a Szajnába dobják és napirendre térnek föllette.

Lám, pedig a francziák, jelesül a Párisiak csak elég közéről érdekeltek ebben a dologban.

Nos és az Európai sajtó — tisztelet a kivételeknek — zug, zajog, morog. Hogy így önkény, úgy hallatlan botrány, így égbekiabáló igazságtalanság.

A párisi lapok talán fele annyit sem irtak s oly felháborodással, mint akármelyik fővárosi lapcsoport. És valamennyi párisi ujság közül bizonyára az »Aurore« az egyetlen, mely oly terjengős vezércikkben, akkora odadással és részletességgel referált a Zola-aktusról, mint teszem fel a mi helybeli kollégáink.

Pedig bizonyos, hogy ha például egy váradi író megvádolná a törvényszéket nyílt levelében (á la Jaccuse) az egy helybeli lapban a Zolával egyidejűleg elítélt Nagy Márton ügyében és ezért aztán esküdtszék elé állítanák őt, (amit kétségkívül meg is kappna) alig hiszem, hogy a francia lapok, jelesül az »Aurore« külön kiadást — vagy legalább is 3 sort — szentelne ennek a szenczáczióknak.

Én legalább így gondolom.

És az arány mégis tökéletesen helyes. Nekünk körülbelül annyi közüak van a Zola-historiához, mint az egyszeri oláhnek a szappanhoz. Megette, mert a nyakába sózták pénzért.

Mert utóvégre is Zola megkapta azt, a mit keresett: Nagyváradon elég sokan, igazat adnak neki és föllépésének. (Párisban és Franciaország ugyan nem, de ez mellékes). Becsukják, tehát híres lesz. (Ezt határozottan ki is kötötte magának). És népszerű óriási alak lesz. (Nem ugyan a hálátlan párisi mob előtt, akit fényes irodalmi pályája alatt ragyogó tolla minden erejével ezerféle változatban leirt, — de annál inkább az egész világ előtt és jelesül itt is Nagyvárad kozmopolita lakosai előtt a legsötétebb katonavárostól be egészen Olaszi belsejéig.)

És ezt jó lenne tudtára adni a nagy embernek, hogy aztán annál nagyobb joggal elmondhassa — a sok hü-hó után — szerény elődjével, Horattussal együtt:

Exegi monumentum aere perennius!

Buksy.

Tizenyelezcadszor öngyilkos.

Arról a pazar alakzatról van szó, akinek már 17 ízben elkövetett öngyilkossági kísérletéről nem rég megemlékeztünk. Holzba uer Franciskáról, egy bécsi napszámos nőről szól az ének.

Ez az elszánt hölgy, mult évi junius hava óta havonként rendszeresen — és pedig több ízben is — foszforoldatot iszik, mindig azon komoly szándékkal, hogy befejezze földi pályafutását. A rendőrség minden alkalommal stereotyp jelentésben hírvil adta, hogy: »Holzba uer Franciska, jelenleg foglalkozás nélküli napszámosnő, öngyilkossági szándéklatból kifolyólagosan foszforoldatot ivott. Beszállított a közpórházba. Öngyilkosságának oka ismeretlen.«

Rövid egy-két nap mulva rendszeresen mint gyógyultat elbocsátották a kórházból.

A csodálatra méltó közöny, a melylyel a hatóság ezzel a számalomra méltó téreintéssel szemben viselkedik, igazán megkapó.

Holzba uer Franciska bécsi illetőségű és ugyanitt született is. Évek óta egy Simmerig-utcai gépházban van alkalmazva mint munkásnő és ugyanitt is lakik. A műhelyben a legjobb, leghasználatóbb és legbuzgóbb munkásnőnek ismerik és nagyon jó hire van.

Igen ám, de időnkint megtörténik, hogy kedély állapotában hirtelen nagy változás megy végbe. Buskomor, zavart és szinte hülye lesz, minden átmenet nélkül. Ilyenkor azután nem dolgozik épenséggel semmit, hanem határozottan öngyilkosságra aspirál. Három héttel ezelőtt is kapta lelkét és elballagott a Ferencz-József kórház elé és ott egy pakli gyufából készült oldatot felhőrpentve, eszméletlenül összeesett.

Mikor ráakadtak, természetesen becipelték a betegszobába. Nagy nehezen tudták azonban életre kelteni, mert soha sem akarta megmondani, hogy mitől lett oly rosszul. Csak egy orvos azon fenyegetésére vallotta meg tettét, hogy megvillanyozzák.

A villanyozástól ugyanis irtózik. De azt, hogy miért akart az élettől megválni, még eddig nem tudták kicsikarni belőle. A Ferencz-József-kórházban különben már valósággal törzsvendég-számba megy, mert itt éppen kilencz ízben fordult meg és úgy is hívják, hogy idült-öngyilkosjelölt.

Azt állítja különben a hölgy, hogy férjes aszszony. Férje azonban mindeddig az ismeretlen éji homályban züllik, s bármint keresték is, aranyért sem tudtak reá akadni.

Az elszánt hölgy — mint az orvosok mondják — három nap mulva tökéletesen meggyógyul és fölépül a gyufa-oldat kozt okozta elszerecsélenedésből.

Tehát újra elbocsátják a kórházból. S a hölgy? Valószínűleg 19-edszer ismét gyufaoldatot fog vilásláreggelizni, avagy uzsonálni, mert nyilvánvaló, hogy a ki olyan kötni való alakzat, a melyik 18-szor ráadta a fejét ilyesféle ital-kosztra, 19-edszer is hasonlóképpen jár majd el. Mert itt a józan ész határozottan »hátra-arcs!«-ot csinál és totális-reflexióban mutatkozik.

S ha a bölcs és erélyes hatóság ily tétlenül nézi Holzba uer Franciska urhölgy öngyilkosságait, könnyen beteljesül abbéli jóslatunk, hogy végre is mégis Bécs lesz az a város, a hol egy hölgy — 25-ik öngyilkossága jubileumát meg fogja ünnepegni.

Érthető hát, hogy a hatóság miért nem akar gátlólag közbelépni és Holzba uer Franciskát leinteni gyufa-iszákossági törekvéseiben — és ról.

(—)

EGYESÜLETEK.

Választmányi ülés a Kath. körben. A helybeli Kath. kör választmánya márczius hó

2-án, szerdán délután fél 6-kor ülést tart, melyre ez uton is felhívja a vál. tagok figyelmét az elnökség.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex.

86.

Legott utra kelt tehát a hajósnegyedbe, hogy nővérét a lebeszélés és kapacitálás eszközeivel megpuhítsa.

Odahaza nővére egy újabb kellemetlen hírrel fogadta. Azzal, hogy anyjuk komoly beteg.

— Ez annál nagyobb baj kedves Annám, válaszolt neki Willem rögtön a küldetésére térve át, mert neked szerintem most egyidőre távoznod kellene Hamburgból. Stendardó ur megtudta fiával folytatott viszonyodat és azt kívánja, hogy önként lépj vissza és felejtse el ezeket az ábrándokat. Én mint jóakaró és szerető bátyád szintén erre kérlek téged. Édes Annám, hallgass a te tapasztalt bátyád szavára.

Anna figyelmesen hallgatta Willem előterjesztését, de egy pillanatig sem habozott kijelenteni, hogy nem adhat végleges választ ebben a kérdésben mindaddig, míg Askánnal nem beszélt. A mi pedig az elutazást illeti, most semmi esetre sem mozdulhat el az anyja mellől, ki súlyos betegen fekszik a házában.

S azután elkezdte viszonyukat védelmezni, az ellenvetéseket czáfolgatni és olyan meggyőzően és bensőségtelesen beszélt, hogy Willem meg sem próbálta többé őt félbeszakítani.

Anna fanatikus áhatottsággal bizott az ő jó csillagában és Askán szerelmében.

— Hagyd csak rám a dolgot kedves Willem! — különben is mi isszuk meg a levit a dolognak, ha csak illúzió marad a házassági terr. De én tudom, hogy mi boldogok leszünk. Én tudom, milyen varázs erőt gyakorolok Askánra, a kit ti mindnyájan félre ismertek. Olyan ember ő, a kinek jó tulajdonai még a lelke mélyén is szunnyadoznak, mert a szigorú nevelés háttérbe szorította azokat. De ha egyszer önálló lesz s szerető hitveséért kiáll az élet küzdő homokjára, akkor ki fog tűnni a valódi értéke s minden akadályokon győzedelmeskedik. Oh a lélek megedződik a szerelem tisztító tüzeiben mint a fém a tűz próba alatt. Csodákat művel és minden nemesre képesít a szívnek tiszta lángja, ha a kebelből előtör.

— No ha te így beszélsz Anna — felelé Willem bucsuzól, akkor nincs többé remény a te megtérésedre, de az is bizonyos, hogy akkor én sem fogom már sokáig enni a Stendardóék kenyérét. Te veszedbe rohansz, s magaddal rántasz engemet a nyomorba. Én ugyan nem kényszeríthetek, hogy mit tégy és mit ne, de jól jegyezd meg mi fogod a koczkán, ha továbbra is makacszkodol: az én állásom és a te becsületed. . . .

Igy szólt Willem és aztán eltávozott. határtalan izgatottságban hagyva hátra a fiatal lányt. Persze ő maga sem állott jobban jó kedv és lelki erő dolgában, midőn a félhomályu külvárosi utcákon át a belváros felé ballagott. Neki is fájt, hogy a szerető gyermek ellen kellett beszélnie. Ő is szenvedett a miatt, hogy a nővére boldogtalan és hogy neki nem áll módjában boldoggá tenni őt.

Midőn Willem hazaérkezett, Stendardó már szobájában várta őt.

— No, hogy vagyunk a nővéredel? Van-e benne hajlandóság szót fogadni? Mondja el nekem milyen benyomásokat szerzett ma odakint?

— Én valóban nem tudom, hogy milyen vége lesz ennek a dolognak: — válaszolt Willem csüggedten, úgy látszik minden Askán ur elhatározásától függ. Engedjen meg Stendardó ur, a lány sem tud szívének parancsolni. Én . . . én legjobbnak vélném, ha Stendardó ur maga kegyeskednék vele beszélni. Ő egy rendkívül elszánt teremtés s én félek, hogy még valami kárt tesz magában e dolog miatt. Emlékszem, hogy már kétszer a vízbe ugrott, hogy egy gyermeket kimentsen a habokból és sehogysem lehet vele boldogulni, hogy ha megharagítják és kihozzák őt sodrából.

— Ez már baj, nagy baj! felelé Stendardó aki a lányt eddig egészen kihagyta a számitásból és még csak most kezdte belátni, hogy milyen tragikus következményei lehetnek annak, ha kérelhetlen szigorúsággal hajlja keresztiül akaratát. No majd meggondolom még a dolgot. Meglátjuk majd holnap, hogy mire lehet menni! választolt megnyugtatólag s ezzel — elbocsájtotta Willemet.

E nap estéjén nagyon komor hangulatban ültek a Stendardó-család tagjai a vacsorához. A család fő napközben nagy méltatlankodással beszélte el nevének és Felicitának, hogy Askán a család háta megett milyen regényes viszonyt tart fenn a ház szolgájának nővéredel, s hogy milyen válság fenyegeti ismét a háznak csak nem régen is borzasztóan felzavart békéjét. A hangulatot Fredericó levelének felolvasása sem volt képes kedvezőbbre változtatni, melyben Fredericó helyzetének jobbúlását közölte anyjával, tudatva, hogy mint egy jövedelmező gyári vállalat vezetője keresi most kenyerét.

Vacsora után Stendardó nejét és Felicitát behívta dolgozó szobájába. Őket követte egy külön erélyes felszólításra Askán is és megkezdődött az izgatott családi tanácskozás, melyben csak az atya és fia játszottak szerepet, míg a nők reszketve hallgattak, mint a szó szoros értelmében passiv szemlélői a drámai jelenetnek.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Zola elíteltetésének hatása.

Budapest, febr. 24. (Saját tud. táv.)

Párisból távirják: Zola elítélése valóságos deliriumot keltett. Az emberek egymást ölelik. A boulevardokon a nők megcsókolták az arra elhaladó katonatiszteket. A vidéki városokban zászlós menetekben tüntetnek a kaszárnyák előtt. A becsületrend tanácsa Zolat a becsületrend jelvényétől meg akarja fosztani.

Uj orosz kultuszminiszter.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.)

A szent-pétervári hivatalos lap jelentése szerint Bogoljeporo moszkvai tanárt ki-nevezték a közoktatásügyi miniszterium vezetőjévé.

Gyászmise Kálnoky lelkiüdvéért.

Bécs, febr. 24. (Saját tud. távir.)

Ma délelőtt a külügyminiszter kápolnájában Kálnoky Gusztáv gróf lelkiüdvéért requiem volt, amelyen Goluchowski gróf külügyminiszter és neje, az osztályfőnökök, a külügyminiszterium más hivatalnokai és Aerenthal bukaresti követ voltak jelen.

A műbarátok körének ülése.

Budapest, febr. 24. (Saját. tud. táv.)

A műbarátok köre tegnap Dessenffy Aurél grófné elnöklete alatt érdekes választmányi ülést tartott, melyen megjelentek Károlyi Tibor grófné, Dániel Ernő bárónő, Andrássy Aladár grófné, Károlyi Viktor grófné, Csáky Albin grófné, Wenkheim Frigyes grófné, Berzeviczy Albert, Fenyvessy Ferencz, verebi Végh Arthur, Radics Jenő, Szendrey János titkár. A választmány hosszas vita után elhatározta, hogy miután a »Magyar műkincsek« kiadása tetemes áldozatot igényel, az idén nem megy bele nagyobb szabású irodalmi mű kiadásába, hanem az alapszabályoknak megfelelően, az idén május hóban

fényes koncertet és estélyt rendez tagjai számára a Park-klubban. Ez ügyben a kör zenészei választmánya *Wenkheim* Frigyes grófné elnökelete alatt ülést tart.

A műbarátok köre végül 300 forint ösztöndíjat szavazott meg a zeneakadémia és zenede három tanulójának.

A párisi lapok a Zola-ügyhöz.

Budapest, febr. 24. (Saját tud. táv.)

A Dreyfus-pör revízióját ellenző párisi lapok kijelentik, hogy a *Zola-pörben hozott ítélet olyan, aminől a nemzet a pör folyamán történelem után várt, a mennyiben Zola semmiféle bizonyítékot sem tudott felhozni meggyalázó vádjai mellett.* Ezek a lapok remélik, hogy a nyugalom helyre fog állni és a kormány meg fogja tudni akadályozni a civilizációhoz méltatlan vallási harcokat. A revízióért küzdő lapok közül a radikális lapok azt mondják, hogy az esküdtek nem tudtak ellentálni a presszióknak. A revíziólista lapok szerencsét kívánnak *Zolának* elítéléséhez, amely csak nagyobbá teszi őt és meg vannak győződve, hogy az ítélet nem fogja megakadályozni a revízió ügyének diadalát. Valamennyi lap megegyezik, hogy a kamara mai ülése izgatott és viharos lesz.

Henrik herceg Singapore-ban.

Budapest, február 24. (Saj. tud. táv.)

A »Daily Mail«-nak jelentik Singaporeból tegnapi kelettel: A »Deutschland« német páncélos hajó ma ide érkezett. A német telep a Teutonic-klubban *Henrik* herceg tiszteletére ünnepélyt ad. A kormány-épületben pénteken disztrakoma lesz *Henrik* tiszteletére.

A wellsi katasztrófához.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.)

Wellsből távirják: Megállapították, hogy a kormány hajójához tartozó csónak felborulása alkalmával 5 matróz és egy hadnagyszertette életét.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1898. febr. hó 22-ik napján tartott vásárban eladott természetűek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: Ó 12.—. Uj 11.70. Kétsz. buza 9.30—9.—. Rozs 8.50—8.20. Arpa 5.60—5.40. Zab 6.—6.40. Tengeri: Ó 5.70. Uj 5.50. Borsó 16.—. Lencse 17.—. Bab 8.—. Köleskása 11.50. Burgonya 3.50. 100 kiló lángliszt 19.40, zsemlyelisz 19.20, fehérkenyér liszt 18.80, barnakenyér liszt 18.20, széna fuvarral 1.80, szalma 0.75 Szalona 63.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr, alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.25, tölgyfa 3.10, cserfa 3.45. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —34. Szilva pálinka —80. Szesz 1.—. 1 mm. kőso 10.70, nyers fagyú 24.—, olvaszt. fagyú 32.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 32.—, uj bor 23.—, méz 1.20, kemény faszén 1.80, puha faszén 1.60, kendermag 8.70. köles 5.50, repce —, dió 23.—, mogoró —, aszu szilva 24.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 12, szalonna 66, sertéshus 56, juh-hus 34, veres hagyma 10, fog-hagyma 28, bors 1.—, pap-

rika 1.20, barnakenyér 16. Egy liter kőolaj 18, 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1898. évi február 22-ről: Tiszta buza körülbelül 200 hltr, kétszeres buza 70 hltr, rozs 250 hltr, árpa 50 hltr, zab 100 hltr, tengeri 250 hltr, burgonya 500 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 45 drb, félhizott 60, sovány 180, süldő 300, jmalacz 900, hizottmarha 22, jármás ökör 378, fejős tehén 270, borju 245, bivaly 10, juh és kecske 100, ló 465.

Marha ártáblázat 1898. február 22-ről: Egy pár első rendű jármás ökör 310—340, egy pár másodrendű jármás ökör 225—290, egy pár harmadrendű jármás ökör 115—200, 1 pár fejős tehén 95—180. 1 drb.vágó ökör 250 kgr. 63—84. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 44—65, 1 drb. veres borju 8—14, 1 drb. fél éves borju 17—23, 1 drb, egy éves borju 22—35, két éves borju 32—55, 1 pár hizott sertés 52—90, 1 pár fél éves 19—24. 1 pár egy éves sertés 34—46, 1 pár két éves sertés 55—82, egy jó igás ló 60—75, egy pár ökörbőr 16—21, egy pár tehénbőr 11—16, 1 pár borjubőr 5—7, 1 pár lóbor 7—10.

TÖZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

	Budapest, febr. 24.
Buza őszre	9.28
Buza tavaszra	12.06
Tengeri	5.41
Rozs őszre	8.70
Zab őszre	6.52

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.	Buda pest, febr. 24.
Oszták hitel	365.10
Magyar hitel	382.50
Allamvasut	338.—
Déli vasut	80.50
Rimamurányi	248.25
Magyar jelzálog	265.—
Magyar leszámítoló	256.—
Iparbank	101.25
Budapest közuti	403.—
Kereskedelmi bank	141.—
Villamos vasut	277.75
Salgótarjáni	588.—

Az irányzat gyenge.

Bécs, febr. 24.

Oszták hitel	364.50
Magyar hitel	382.50
Allamvasut	339.38
Birodalmi márka	58.77

Hivatalos arfolyamok

Budapesti áru- és értéktözsde 1897. február 24-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.70
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	121.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkölcsény 1375-ből	121.75
Magyar földtehermentelési kötvény 4%	101.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	97.50
Horvát-szlavon földtehermentelési kötvény	157.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön	140.50
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	102.25
Oszták járdék papírban	102.25
Oszták járdék ezüstben	122.25
Oszták járdék aranyban	102.50
Oszták korona járdék	104.50
1860. osztrák államsorsjegyek	143.75
Oszták magyar bankrészevény	930.—
Magyar hitelbank részevény	381.75
Oszták hitelintézeti részevény	364.70
Páris vista	338.25
20 márkás arany	952.—
Német birodalmi márka	587.20 1/2
London vista	120.10
Páris vista	475.20 1/2
20 márkás arany	11.75

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Még néhány ezer **gyökeres** elsőrendű **szőlő-ajtványok** a legnemesebb **csemege** és **muskotály** fajokból, továbbá **25 ezer gyökeres ripária** 1-ső ojtáshoz alkalmas, kapható: **JANKY JÓZSEFNÉL**

61 2-5 Nagyváradon.

A világhírű Martell-cognac egyedüli főraktára.

A mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe!

A Kishidőnél levő **fiók-üzletemet** a hó végén megszüntetvén, főzletemben a kiszolgálási rendszert — az eddig is vallott szolid elvek alapján — oly módon szerveztem, hogy képes vagyok a legkényesebb igényeknek is megfelelni.

Teljes bizalommal kérem tehát a n. é. közönséget, hogy nagyrabecsült megbízásaival engemet minél gyakrabban megtisztelni kegyeskedjék.

A bőjti idény alkalmából ajánlok:

friss tőkehalat, rajnai lazacot, szardiniát, szardellát, caviárt, keleti tengerit- (ostsec-) heringet, pisztrángot olajban és más olajos és páczolt halakat leszállított árakban.

Állandóan friss készletet tartok **sajtfélékben**, u. m.: **emer hali, groyi, kárpáti (Salámon) sajt, rochefort, gorgonzola, trappista, imperial, geroais, hagenbergi, romadour, limburgi, lindenhoft, camembert** stb. stb.

Hogy a mélyen tisztelt fogyasztó-közönség fokozottabb igényeit is kielégíthessem, megszereztem az **OROSZY-féle** hírneves **udvari sütemények** és **bonbonok** egyedüli elárulási jogát is.

Az **OROSZY-féle sütemények** és **bonbonok** ugy kiváló minőség, mint árak tekintetében versenyeznek bármelyik hangzatos uevű készítménnyel.

Minél gyakoribb megrendelésért eszedzik

kiváló tisztelettel

KÁDÁR JÁNOS,

fűszer-, bor- és csemege-kereskedése a „Veres-kereszt“-hez.

A hírneves Teutsch-féle borok lerakata.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	2 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 08	1 31	6 00	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 23	3 05	6 59	4 07	7 40
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 37	4 06	7 44	5 09	9 23
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	†1 17	†6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 38	11 17	5 40	9 24	5 7
Élesd >	†1 48	†7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 48	12 36	15 10	10 37	5 3
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	5 24	1 45	9 45	11 40	4 6
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.					
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v.	V. v.	Vértés—Debreczen—Nagy-Léta			
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 17	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 31	5 11	Vértés ind.	—	—
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 44	5 22	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 08	5 46	H.-Pályi >	6 03	1 48
M.-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 23	6 00	H.-Bagos >	6 18	2 05
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 47	2 34
B.-Ujfalu >	3 18	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd >	†3 04	†7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés érk.	10 46	6 20	Debreczen é.	7 25	3 18
Sáp >	†3 38	†9 36	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske.					
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladány >	4 03	10 03	1 34	1 19	5 50	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Derecske ér.	10 00	5 40	Sáránd érk.	6 20	2 09
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 6	4 53	6 31	5 03	Derecske—Sáránd.					
Nagy-Káta >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—	Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—	Derecske ér.	10 00	5 40	Sáránd érk.	6 20	2 09

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Ósi >	10 30	4 36	7 44	Kurtics >	5 39	11 49	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Less >	10 48	4 56	8 06	Kétegyháza >	6 14	12 28	10 54
Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Békes-Csaba >	6 47	1 19	11 39
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Kötegyán >	11 46	†5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	†5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	†7 56	3 39	6 09	Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	†7 56	3 39	6 09
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 28	4 10	6 47
Csaba >	2 10	7 22	4 42	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Orosháza >	3 10	8 32	5 48	Less >	9 04	5 00	7 51	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03	Less >	9 04	5 00	7 51
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 36

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Th. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	—	Vaskóh ind.	4 30	—	30	Nagyvárad ind.	5 50	2 7	Gyoma ind.	3 40	2 41		
V.-Velenceze >	4 05	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	†4 42	†2 43	—	Ósi >	6 09	2 0	Déva-Ványa >	4 37	3 40		
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	—	Szudrics >	5 09	3 12	—	Uj-Palota >	6 24	3 00	Körös-Ladány >	5 13	4 20		
Kardó >	4 50	3 27	—	Belényes >	5 37	3 52	—	Gyires >	6 41	3 59	Szeghalom >	5 40	4 53		
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	—	Sonkolyos >	†5 58	†4 15	—	Körös-szeg >	7 02	3 49	Véztő >	6 12	5 35		
Tasádfő >	6 07	4 31	—	Belényes-Ujlak >	6 10	†4 27	—	Nagy-tóti >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 06		
Drág-Cséke >	6 30	4 45	—	Borz >	†6 19	†4 37	—	Iráz >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 28		
Magyar-Cséke >	6 50	†5 —	—	Sólyom >	6 35	4 58	—	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 08		
Dusesd >	†7 05	†5 12	—	Gyanta >	6 56	†5 19	—	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 12		
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	—	Hollód >	7 10	5 34	—	Kót >	9 19	5 14	Sakáll >	7 48	7 44		
Hollód >	7 58	5 58	—	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	—	Véztő >	9 44	5 32	Körös-szeg >	8 11	8 19		
Gyanta >	8 12	6 11	—	Dusesd >	†7 55	†6 34	—	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 33		
Sólyom >	8 38	6 36	—	Magyar-Cséke >	†8 07	†6 49	—	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 58		
Borz >	†8 53	†6 50	—	Drág-Cséke >	8 26	7 17	—	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 13		
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	—	Tasádfő >	8 40	†7 33	—	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 33		
Sonkolyos >	†9 18	†7 13	—	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	—	Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
Belényes >	10 04	7 47	—	Kardó >	9 27	†8 31	—	Nagyvárad ind.	6 50	5 45	Érmihályfalva ind.	5 05	5 25		
Szudrics >	10 27	8 09	—	Félix-Fürdő >	9 40	†8 45	—	B.-Püspöki >	7 17	6 02	Érselind >	5 37	6 06		
Lunka-Rézbánya >	10 56	†8 21	—	V.-Velenceze >	10 01	9 09	—	Bihar >	7 46	6 25	Székelyhid >	6 14	6 51		
Vaskóh érk.	11 12	8 49	—	Nagyvár érk.	10 11	9 19	—	Paptamási >	8 18	6 53	Nagykágya >	6 27	7 05		
Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid				Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.		Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.	Vegyes v.		
Székelyhid ind.	10 02	8 —	Margitta ind.	4 35	4 45	Nagyvárad ind.	6 50	6 50	5 45	Érmihályfalva ind.	5 05	5 25			
Apátkeresztur >	10 56	8 46	Monos-Petri >	4 46	4 57	B.-Püspöki >	7 17	6 02	Érselind >	5 37	6 06				
V.-Ábrány >	11 12	9 —	V.-Ábrány >	4 57	5 10	Bihar >	7 46	6 25	Székelyhid >	6 14	6 51				
Monos-Petri >	11 24	9 11	Apátkeresztur >	5 13	5 29	Paptamási >	8 18	6 53	Nagykágya >	6 27	7 05				
Margitta érk.	11 35	9 21	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 10	Gyapoly >	8 36	7 08	B.-Diószeg >	6 42	7 25				
Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz.				Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.		Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.	Vegyes v.		
Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36	Nagyvárad ind.	6 50	6 50	5 45	Érmihályfalva ind.	5 05	5 25			
Nánhegyesel >	†6 34	†8 21	Nánhegyesel >	†4 32	†6 46	B.-Püspöki >	7 17	6 02	Érselind >	5 37	6 06				
Dobrest érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 10	Bihar >	7 46	6 25	Székelyhid >	6 14	6 51				

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.